

مهر آموزشگاه	نمره با عدد:	باسمه تعالی	نام و نام خانوادگی:
	نمره با حروف:	دبیرستان سید محمود طالقانی	نام پدر:
	تاریخ:	کلاس و رشته: دهم تجربی	نام دبیر: رضا رضایی
	امضاء	نام درس: فارسی (۱)	زمان: ۶۰ دقیقه
		نوبت: شهریور	تاریخ آزمون:

ردیف	بارم	سوال
قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	۱	معنی کلمات زیر را بنویسید. الف) مغلوب ب) افسرده: ج: صورت‌نگری: د) گرم:
۲	۰,۷۵	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) شایستگی و (اهلیت/احلیت) ب) فسوس و (مزیح- مزیه) ج) نماز صبح شهادت گذارده‌ای - گزارده‌ای
۳	۰,۷۵	در عبارات زیر غلط‌های املايي را بیابید و درست آن را بنویسید. الف) لیکن خروس قالب، حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان. ب) کمان را بمالید رستم، به چنگ به شصت اندر آورده تیر خدنگ ج) شاگرد وفادار هقیرت هر جا به کار صورت‌نگری در می‌ماند، چاره‌ی درماندگی به شیوه‌ی معلّم خود می‌کند.
۴	۰,۵	در گروه کلمات زیر، دو غلط املايي وجود دارد؛ آنها را پیدا کرده و شکل صحیح هر یک را بنویسید. (آب اجل - صاحب پیرایه - قرض و دین - غضا و تقدیر - بیضی و مفتولی - وقار و تمأینه)
۵	۱	در گروه‌های اسمی زیر هسته و وابسته را مشخص کنید. الف) نماز صبح شهادت ب) فکر آن گودال
۶	۰,۵	نوع (واو) را در جمله‌های زیر مشخص کنید. الف) زندگی و سفر مانند هم هستند. ب) در طول زندگی، سفر می‌کنیم و در سفر هم زندگی می‌کنیم.
۷	۰,۵	نوع هر یک از ترکیب‌های زیر را مشخص کنید. (وصفی و اضافی) الف) مسافر دیرین: ب) ماهی دریا:
۸	۰,۵	رابطه‌ی واژگان هر یک از گروه‌های زیر، بر چه پایه‌ای است؟ (تناسب یا ترادف) الف) مهربانی و الفت (.....) ب) بلبل و گلستان (.....)
۹	۰,۵	مشخص کنید که در نمونه‌های زیر، شیوه‌ی بیان چگونه است؟ (عادی - بلاغی) الف) گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل ب) ما به گوشه‌ای باز شدیم و به تعجب در کار دنیا می‌نگریستیم.
۱۰	۱	نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید. «صاد هرگز جانوری جز از پهلوی نکشید.»
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۱	۲	در هر یک از عبارات زیر یک آرایه‌ی ادبی بیابید. الف) گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد به بویش روان ب) ای چون سبزه بر آمده از دفتر روزگاران ج) هنر، چشمه‌ی زاینده است و دولت پاینده. د) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
۱۲	۲	آرایه‌ی ادبی کدام گزینه در بیت «لیک چنان خیره و خاموش ماند/ کز همه شیرین‌سخنی گوش ماند» وجود ندارد؟ الف) حس آمیزی ب) کنایه ج) مجاز د) تشبیه

۰,۷۵	<p>در جدول زیر، مشخص کنید که هر یک از آثار گروه «الف» متعلق به کدام نویسنده یا شاعر گروه «ب» است.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه الف</th> <th>گروه ب (*یک واژه اضافه است)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>اتاق آبی</td> <td>آندره ژید</td> </tr> <tr> <td>گلستان</td> <td>عطار نیشابوری</td> </tr> <tr> <td>الهی‌نامه</td> <td>سهراب سپهری</td> </tr> <tr> <td></td> <td>سعدی</td> </tr> </tbody> </table>	گروه الف	گروه ب (*یک واژه اضافه است)	اتاق آبی	آندره ژید	گلستان	عطار نیشابوری	الهی‌نامه	سهراب سپهری		سعدی	۱۳
گروه الف	گروه ب (*یک واژه اضافه است)											
اتاق آبی	آندره ژید											
گلستان	عطار نیشابوری											
الهی‌نامه	سهراب سپهری											
	سعدی											
۰,۲۵	«تفسیر سوره‌ی یوسف» اثر «احمد بن محمد بن زید طوسی» است. الف) درست ب) نادرست	۱۴										
۰,۷۵	در کدام یک از عبارات‌های زیر، آرایه‌ی «حُسن تعلیل» وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید. الف) درختان را دوست می‌دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند. ب) بر تالابی از خون خویش در گذرگه تاریخ ایستاده‌ای.	۱۵										
۱	سروده‌ی زیر را کامل کنید. وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها ..... گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل	۱۶										
قلمرو فکری (۸ نمره)												
۰,۷۵	هر یک از بیت‌های ردیف اول با کدام یک از مفاهیم ردیف دوم، مطابقت دارد؟	۱۷										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف اول</th> <th>ردیف دوم</th> </tr> <tr> <th>بیت</th> <th>مفهوم</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ریش برمی‌کند و می‌گفت ای دریغ / کآفتاب نعمتم شد زیر میغ کمان را به زه کرد و بگشاد بر / نَبْد مرغ را پیش تیرش گذر خروش سواران و اسپان ز دشت / ز بهرام و کیوان همی‌برگذشت</td> <td>شدت جنگ و نبرد بیان حسرت و ناراحتی مهارت در جنگیدن</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف اول	ردیف دوم	بیت	مفهوم	ریش برمی‌کند و می‌گفت ای دریغ / کآفتاب نعمتم شد زیر میغ کمان را به زه کرد و بگشاد بر / نَبْد مرغ را پیش تیرش گذر خروش سواران و اسپان ز دشت / ز بهرام و کیوان همی‌برگذشت	شدت جنگ و نبرد بیان حسرت و ناراحتی مهارت در جنگیدن					
ردیف اول	ردیف دوم											
بیت	مفهوم											
ریش برمی‌کند و می‌گفت ای دریغ / کآفتاب نعمتم شد زیر میغ کمان را به زه کرد و بگشاد بر / نَبْد مرغ را پیش تیرش گذر خروش سواران و اسپان ز دشت / ز بهرام و کیوان همی‌برگذشت	شدت جنگ و نبرد بیان حسرت و ناراحتی مهارت در جنگیدن											
۴	سروده‌ها و نوشته‌های زیر را به فارسی روان برگردانید. الف) خلف صدق نیاکان هنرور خویش بود. ب) باشد که ما را دمکی زیادت‌تر در گرمابه بگذارد که شوخ از خود باز کنیم. ج) چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می‌افتد. د) دمی آب خوردن پس از بدسگال / به از عمر هفتاد و هشتاد سال	۱۸										
۰,۲۵	مفهوم کلی بیت «گل به همه رنگ و برازندگی / می‌کند از پرتو من زندگی» کدام است؟ الف) غرور و تکبر ب) تواضع و فروتنی	۱۹										
۰,۷۵	در سروده زیر؛ «و ای سرزمینی / کز خاکت خوشه‌های گندم می‌روید / و پیامبران بر می‌خیزند» الف) کدام سرزمین مورد خطاب است؟ ب) مقصود شاعر از مصراع دوم و سوم چیست؟	۲۰										
۰,۵	در متن زیر نویسنده بر چه چیزی تأکید دارد؟ برای من خواندن اینکه شن ساحل نرم است بس نیست می‌خواهم پاهای برهنه ام این نرمی را حس کنند. به چشم من هر شناختی که مبتنی بر احساس نباشد بیهوده است.	۲۱										
۰,۷۵	در بیت «برآشف سهراب و شد چون پلنگ / چو بدخواه او چاره‌گر بُد به جنگ» الف) چرا سهراب چون پلنگی خشمگین شد؟ ب) منظور از «بدخواه» در این بیت چه کسی است؟	۲۲										
۰,۵	با توجه به درس رستم و اشکبوس، چرا رستم از رهام برآشف؟	۲۳										
۰,۵	مولوی در بیت زیر آدمی را از چه چیزی بر حذر می‌دارد؟ چون بسی ابلیس آدم روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست	۲۴										